

veel mogelijk te kunnen ontdoen van onverbrande koolwaterstoffen en stikstofoxiden, zonder dat de voor deze processen noodzakelijke katalysatoren worden gestoord door lood. Dat deze maatregelen niet het einde van de problemen betekenden bleek uit de gevolgen die men voorzag als rookgasontzwaveling zal worden toegepast. Wat moeten we dan aan met de producten vliegias en gips, waarom niemand erg zit te springen.

De vastberadenheid die de regering ten toon spreidde vertoonde enig contrast met de voorzichtiger opstelling van het bedrijfsleven (in de ruimste zin). Omdat het bedrijfsleven de kosten het eerste aan den lijve zal ondervinden – om die daarna wel door te berekenen naar de consumenten – is zo'n reactie toch minder vreemd dan sommigen lief was. Tot die "sommigen" behoorden woordvoerders van de milieukant, die op mij de indruk wekten wel erg hard van stapel te willen lopen. Maar gezien de ernst van de situatie waren ook standpunten nodig, die vanwege hun activisme ervoor zorgen dat er vaart achter het beleid wordt gezet.

De ernst van de situatie was eigenlijk het verborgen motto van het symposium. Die ernst werd eigenlijk door niemand ontkend, zij het dat de strategie, die men ter preventie wenste te volgen natuurlijk afhing van ieders positie. Het was daarom verfrissend te horen dat het beleid niet op resultaten van het onderzoek kan wachten, omdat er zo snel mogelijk maatregelen moeten worden getroffen. Men vond blijkbaar algemeen dat, hoewel we nog van zoveel processen zo weinig weten, we thans op vermoedens en halve zekerheden

mogen bouwen om alvast een beleid te gaan voeren om de problemen te lijf te gaan. Dat heeft wel financiële consequenties, maar... geen beleid zou ook beleid zijn, en dat zou ons waarschijnlijk minstens zo duur te staan komen, of zelfs erger.

Het symposium is afgesloten. Veel werk staat te wachten. De Vereniging "Lucht" heeft zich gepresenteerd en wekt allen, die met het probleem "zure regen" te maken hebben, op lid te worden. De vereniging ziet zich als ontmoetingsplaats en als stimulator voor activiteiten. Men kan haar alleen maar succes toewensen.

Na dit niet plichtmatige maar gemeente enthousiasme een persoonlijke noot. Zo'n symposium zorgt voor een geestelijke kater als je twee dagen intensief alles hebt proberen te volgen en je tijdens de pauzes met allerlei andere deelnemers gegevens en meningen hebt uitgewisseld, en niet bepaald op een vrijblijvende gesprekstoon. Dat gaat echter wel over en ik ben iets minder sceptisch gegaan dan ik kwam. Een tweede kater is daarentegen nog blijven hangen. Die is ontstaan omdat ik tijdens de tweede dag bij sommige deelnemers een houding bemerkte van "de anderen hebben er een troep van gemaakt, maar wij, wij hebben schone handen". Dan waren de woorden van de Minister van VROM, dat we er allemaal bij betrokken zijn en allemaal ons aandeel leveren aan de "zure regen"-problematiek, me toch liever, los van het oordeel over het kabinetsbeleid.

J. van den Burg

Studentenscriptie

H. G. Six Dijkstra: Landschapsbeleidsplan. Een toelichting in de vorm van een model. Scriptie Bos- huishoudkunde LH

Een landschapsbeleidsplan geeft op basis van een (landschaps)visie aan, waar, hoe, in welke omvang en in welke tijd landschapsbeheer tot stand zou kunnen komen. Het landschapsbeleidsplan bestaat uit voorstellen voor uitvoering, financiering en organisatie op gemeentelijk niveau en kan worden beschouwd als een sectorplan (sector natuur en landschap), dat voorstellen voor inrichting en beheer combineert. Daarnaast zal het landschapsbeleidsplan (middels de landschapsvisie) een bouwsteen kunnen vormen voor gemeentelijke bestemmingsplannen. Door het ontbreken van een formele relatie met de ruimtelijke planning zal

het landschapsbeleidsplan vooralsnog meer het karakter van een advies dan dat van een concreet plan dragen.

Bij het opstellen van een landschapsbeleidsplan worden de volgende fasen onderscheiden: de initiatiefase, de voorbereidingsfase, de planfase en de goedkeurings- en financieringsfase. In de initiatiefase zal veelal de gemeente een hoofdrol spelen. In de voorbereidingsfase moet de uitbesteding en de organisatie van de planopstelling worden geregeld. De planfase kan door een technische commissie en een beleidsgroep worden begeleid. De technische commissie staat vooral garant voor de inhoudelijke begeleiding van het plan; het beleidsoverleg voor de voortgang en de voorbereiding van de financiering en de uitvoering.

Na de goedkeuring van de financiering kan met de uitvoering worden begonnen. Ten behoeve van een gestroomlijnd verloop van de uitvoering en van het onderhouden van de contacten met alle betrokkenen zal een coördinator aangewezen dienen te worden.